T072 BL 2 (119) Làm Tha La Tha-Nêu Dẫn Về Phẩm Tạp Tụng Và Oai Nghi

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

LAØM THA LA THA (Giaûi quyeát vieäc baát hoøa)

Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, cö só Tu Ñaït noùi vôùi ngöôøi chò: - Chò ôû trong thoân naøy haõy chaêm soùc khaùch Taêng giuùp toâi. Khi thaáy caùc Tyø-kheo ôû nöôùc Chieâm-ba ñeán, baø raát hoan hyû, nieàm nôû chaøo hoûi: - Laønh thay caùc Ñaïi ñöùc ñaõ ñeán ñaây. Theá roài, baø traûi giöôøng neäm, môøi chö Taêng ñeán ngoài. Khi Taêng ngoài xong, baø ñöa nöôùc röûa chaân, daàu thoa chaân, nöôùc giaûi khaùt, ban ñeâm baø ñoát ñeøn, ñoaïn, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, quyø goái chaép tay, noùi nhö sau: “Xin ñaïi ñöùc Taêng nhaän lôøi môøi cuûa con ngaøy mai ñeán thoï trai”. Chö Taêng lieàn nhaän lôøi môøi. Boãng choác, chuùng thöù hai laïi ñeán, baø laïi traûi giöôøng neäm, môøi hoï vaøo ngoài, roài ñöa nöôùc röûa chaân, daàu thoa chaân vaø nöôùc giaûi khaùt, ñoaïn, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, quyø goái chaép tay, noùi nhö sau: “Xin Ñaïi ñöùc Taêng nhaän lôøi môøi cuûa con ngaøy mai ñeán nhaø con thoï trai”. Chuùng naøy noùi: - Chuùng toâi khoâng aên chung vôùi nhöõng ngöôøi aáy. - Vì sao vaäy? - Vì hoï laø nhöõng ngöôøi bò cöû toäi. Caùc Tyø-kheo aáy noùi: - Chuùng toâi khoâng phaûi laø nhöõng ngöôøi bò cöû toäi. Chuùng Taêng kia laïi noùi: - Caùc oâng laø nhöõng ngöôøi bò cöû toäi, taïi sao baûo laø khoâng? Cöù nhö vaäy caõi nhau suoát ñeâm veà vieäc bò cöû hay khoâng bò cöû, khieán cho nhöõng ngöôøi theá tuïc ôû gaàn ñoù sinh taâm khoâng vui. Baø chò oâng cö só nghe theá, lieàn traùch cöù: - Vì sao Sa-moân laïi caõi nhau suoát ñeâm veà vieäc bò cöû hay khoâng bò cöû. Roài baø thaáy loøng khoâng vui. Do theá, buoåi saùng, baø khoâng cho böõa aên tröôùc, böõa aên sau, roài leân xe ngöïa ñi veà thaønh Xaù-veä, ñeán choã cö só Tu Ñaït, trình baøy laïi ñaày ñuû söï vieäc keå treân, cho ñeán vieäc baø khoâng theách ñaõi. Cö só nghe roài, loøng boài hoài khoâng vui, noùi vôùi chò: - Ñaáy laø vieäc aùc, cöù cho (hoï aên), vì sao laïi khoâng cho? Vieäc ñuùng phaùp hay phi phaùp laø chuyeän cuûa Sa-moân (chöù can heä gì!). Theá roài, Tu Ñaït beøn ñi ñeán choã Theá Toân, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, ngoài sang moät beân, trình baøy laïi ñaày ñuû söï vieäc keå treân, cho ñeán bò cöû, khoâng bò cöû cho Theá Toân nghe, roài baïch: - Baïch Theá Toân! Chuùng con phaûi cung kính cuùng döôøng nhö theá

naøo ñoái vôùi nhöõng ngöôøi vò cöû, kính xin Theá Toân phaân bieät daïy roõ? Phaät noùi vôùi cö só: - Ñuùng nghóa neân bieát, khoâng ñuùng nghóa cuõng neân bieát, ñuùng phaùp, phi phaùp, ñuùng luaät, phi luaät ñeàu neân bieát. Trong ñaây nhöõng ai laøm ñuùng nghóa, nhö phaùp, nhö luaät neân cung caáp. Neáu khoâng coù phöông tieän thì ñoái vôùi nhöõng Tyø-kheo bò cöû neân giuùp baèng söùc löïc. Naøy cö só, chæ neân boá thí laøm caùc coâng ñöùc, coøn vieäc ñuùng phaùp hay phi phaùp thì ñeå caùc Sa-moân töï bieát laáy. Theá roài, Tyø-kheo-ni Ñaïi-aùi-ñaïo ñi ñeán choã Theá Toân, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân, ñöùng haàu moät beân, baïch vôùi

Phaät: - Baïch Theá Toân! Chuùng con phaûi laøm sao...? Cuoái cuøng Phaät daïy: “Neáu khoâng coù phöông tieän thì ñoái vôùi nhöõng Tyø-kheo bò cöû neân giuùp hoï baèng söùc löïc”. Baáy giôø, toân giaû A-nan, Öu-ba-ly ñi ñeán choã Theá Toân, cuõng hoûi nhö theá. Khi aáy, Toân giaû Xaù-lôïi-phaát baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! Nhöõng Tyø-kheo bò cöû toäi chuùng con laøm sao bieát ñöôïc? Cho ñeán (Phaät daïy:) “Neáu khoâng coù phöông tieän thì ñoái vôùi nhöõng Tyø-kheo bò cöû neân giuùp hoï baèng coâng vieäc”.

Theá roài, Xaù-lôïi-phaát baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! Theá naøo goïi laø Tha-la-tha? Phaät noùi vôùi Xaù-lôïi- phaát: - Coù baûy vieäc, bao goàm chaúng phaûi Tha-la-tha maø tôï hoà Tha-la- tha vaø nhò Tha-la-tha. Baûy vieäc ñoù laø: Hoaëc do ñieân cuoàng neân khoâng beânh vöïc chuùng naøy cuõng khoâng beânh vöïc chuùng kia. Ñoù laø Tha-la-tha sôùm nhaát, thuoäc loaïi khoâng phaûi Tha-la-tha maø tôï hoà Tha-la-tha. Cuõng theá, hoaëc do taâm loaïn, ñaàn ñoän, ngu si, bò beänh neân khoâng beânh vöïc chuùng naøy hay chuùng kia. Laïi nöõa Xaù-lôïi-phaát, hoaëc coù ngöôøi vì muoán lôïi ích, neân suy nghó: - Neáu ta beânh vöïc chuùng naøy thì chuùng kia maát lôïi ích. Neáu ta beânh vöïc cho chuùng kia thì chuùng naøy maát lôïi ích. Do ñoù, caû hai ñeàu khoâng beânh vöïc. Laïi nöõa, coù ngöôøi vì ñöôïc lôïi ích caû hai beân neân suy nghó: “Vì ta ñöôïc lôïi caû hai beân neân khoâng beânh vöïc chuùng naøy, cuõng khoâng beânh vöïc chuùng kia”. Naøy Xaù-lôïi-phaát! Ñoù goïi laø baûy vieäc, khoâng phaûi Tha-la-tha maø tôï Tha-la-tha. Nhò tha-la-tha: Goàm coù: Töï giöõ loøng mình, ñôïi thôøi gian. Töï giöõ loøng mình: Khi thaáy ngöôøi ta thò phi, lieàn suy nghó: “Do nghieäp vaän haønh, ai laøm naáy bieát. Ví nhö khi bò löûa chaùy, ta chæ lo töï cöùu mình, hôi ñaâu lo vieäc ngöôøi khaùc”. Ñoù goïi laø töï giöõ loøng mình. Ñôïi thôøi gian: Coù ngöôøi khi thaáy keû khaùc tranh chaáp caõi nhau, lieàn suy nghó: “Vieäc tranh chaáp caõi vaõ naøy khi naøo ñeán luùc, noù seõ töï keát thuùc”. Ñoù goïi laø Nhò tha-la-tha. Baáy giôø, Toân giaû Xaù-lôïi-phaát baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! Theá naøo goïi laø Trung tha-la-tha? Phaät noùi vôùi Xaù-lôïi-phaát: - Coù moät ngöôøi cuøng höôûng chung phaùp vò vaø thöùc aên vôùi chuùng naøy, ñoàng thôøi cuõng höôûng chung phaùp vò vaø thöùc aên vôùi chuùng kia, roài ñöôïc môøi ñöùng ra giaûi quyeát vieäc (tranh chaáp). Laïi nöõa naøy Xaù-lôïi-phaát, coù ngöôøi cuøng höôûng chung phaùp vò vaø thöùc aên vôùi chuùng naøy, ñoàng thôøi cuõng höôûng chung phaùp vò vaø thöùc aên vôùi chuùng kia, ngöôøi ta khoâng môøi maø ñöùng ra giaûi quyeát vieäc tranh chaáp. Ñoù goïi laø Trung Tha-la-tha. Khi aáy, Xaù-lôïi-phaát baïch vôùi Phaät:

- Baïch Theá Toân! Tyø-kheo Tha-la-tha muoán xöû lyù Tyø-kheo bò cöû thì phaûi laøm sao? Phaät noùi vôùi Xaù-lôïi-phaát: - Neáu ngöôøi bò cöû toû ra tuøy thuaän chaáp haønh, taâm nhu hoøa maø mình muoán xöû lyù hoï thì khoâng neân xöû lyù vaøo luùc Taêng taäp hôïp ñuùng thôøi vaø phi thôøi maø tröôùc heát neân vaøo nôi phoøng rieâng hay taïi phoøng söôûi, treân giaûng ñöôøng, hay taïi choã ñoâng ngöôøi tuï taäp, hoûi Tyø-kheo treû tuoåi: - Tröôûng laõo coù nghe Hoøa thöôïng A-xaø-leâ cuûa thaày noùi: “Neáu trung gian coù ngöôøi ñöùng ra giaûi quyeát, thì ngöôøi bò cöû neân nghe lôøi”, hay khoâng? Neáu ñaùp: - Toâi nghe Hoøa thöôïng A-xaø-leâ noùi raèng neáu

ngöôøi bò cöû tuøy thuaän chaáp haønh, taâm nhu hoøa maø coù ngöôøi coøn moi moùc thì phaûi tröøng trò ngöôøi naøy. Neáu nghe noùi nhö theá thì cöù laøm thinh ñeå yeân. Coøn neáu ñaùp: - Toâi nghe Hoøa thöôïng A-xaø-leâ noùi raèng ngöôøi bò cöû toäi ñaõ tuøy thuaän chaáp haønh, taâm nhu hoøa ñaùng thöông maø khoâng coù ai giuùp giaûi quyeát. Khi nghe noùi nhö theá thì naøy Xaù-lôïi-phaát, khoâng ñöôïc coá yù taäp hoïp chuùng, maø haõy nhaân luùc chuùng taäp hoïp ñuùng thôøi hay phi thôøi, hoaëc vaøo nhöõng ngaøy Boá-taùt, Töï töù, ngöôøi bò cöû neân ñeán tröôùc Taêng xin nhö sau: - Toâi laø Tyø-kheo bò cöû toäi ñaõ tuøy thuaän chaáp haønh, taâm nhu hoøa, xin xaû (toäi) cho toâi. Noùi nhö theá ba laàn, roài ñi ra. Nhöng luùc ñi ra, khoâng ñöôïc im laëng maø neân tròch vai aùo beân phaûi, chaép tay laïi maø ñi. Neáu trong chuùng coù ngöôøi coøn bôùi moùc thì Tyø-kheo Tha-la-tha neân hoûi: - Naøy Tröôûng laõo, ngöôøi naøy voán do vieäc gì maø bò cöû toäi? Neáu coù ngöôøi traùch: “Ngöôøi naøy bò cöû toäi maø vì sao khoâng bieát?”, thì neân phoái hôïp trò toäi caû hai. Coøn neáu nghe mình chaát vaán maø im laëng, hay noùi: “Thöa Tröôûng laõo! Ngöôøi naøy bò cöû toäi, ñaõ tuøy thuaän chaáp haønh, taâm nhu hoøa maø khoâng coù ngöôøi giuùp giaûi quyeát xaû toäi”, thì Tyø- kheo Tha-la-tha neân noùi: “Thöa Tröôûng laõo! Ñöùc Theá Toân daïy raèng coù hai haïng ngöôøi cöông cöôøng, chöa trò thì neân trò, ñaõ trò maø taâm nhu hoøa thì neân xaû”. Neáu tröôøng hôïp ñöôïc Taêng chuùng ñoàng tình thì neân laøm yeát-ma caàu thính, khi ñaõ cho pheùp xin thì ngöôøi laøm yeát-ma neân noùi: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Moã giaùp coù vieäc nhö theá, Taêng muoán ñöôïc lôïi ích neân ñaõ laøm yeát-ma cöû toäi. Vò aáy ñaõ tuøy thuaän

chaáp haønh, taâm nhu hoøa. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng cho Tyø-kheo Moã giaùp theo Taêng xin boû phaùp yeát-ma cöû toäi. Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Moã giaùp muoán theo Taêng xin boû phaùp yeát-ma cöû toäi. Vì Taêng ñaõ baèng loøng neân im laëng, toâi ghi nhaän vieäc naøy nhö vaäy. Theá roài, ngöôøi naøy neân traät vai aùo beân phaûi, quyø goái chaép tay, xin nhö sau: - Thöa Ñaïi ñöùc Taêng, toâi laø Tyø-kheo Moã giaùp coù vieäc nhö theá, Taêng vì muoán ñöôïc lôïi ích ñaõ laøm yeát-ma cöû toäi. Toâi ñaõ tuøy thuaän chaáp haønh, taâm nhu hoøa, boû aùc kieán cuõ, nay theo Taêng xin boû phaùp yeát-ma cöû toäi. Kính mong Taêng xoùt thöông cho toâi phaùp yeát-ma boû vieäc cöû toäi. (Xin nhö vaäy ba laàn) Ngöôøi laøm yeát-ma neân noùi: - Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Moã giaùp coù toäi nhö theá, Taêng muoán ñöôïc lôïi ích neân ñaõ laøm yeát-ma cöû toäi. Vò aáy ñaõ tuøy thuaän chaáp haønh, taâm ñaõ nhu hoøa, boû aùc kieán cuõ, ñaõ theo Taêng xin pheùp yeát- ma boû vieäc cöû toäi. Neáu thôøi gian cuûa Taêng ñaõ ñeán, Taêng cho Tyø-kheo Moã giaùp phaùp yeát-ma boû vieäc cöû toäi. Ñaây laø lôøi taùc baïch. Xin Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe. Tyø-kheo Moã giaùp coù vieäc nhö theá, Taêng muoán ñöôïc lôïi ích neân ñaõ laøm yeát-ma cöû toäi. Vò aáy ñaõ tuøy thuaän chaáp haønh, taâm ñaõ nhu hoøa, boû aùc kieán cuõ, ñaõ theo Taêng xin phaùp yeát- ma boû vieäc cöû toäi. Taêng nay cho Tyø-kheo Moã giaùp phaùp yeát-ma boû vieäc cöû toäi. Caùc Ñaïi ñöùc naøo baèng loøng Taêng cho Tyø-kheo Moã giaùp phaùp yeát-ma boû vieäc cöû toäi thì im laëng, ai khoâng baèng loøng haõy noùi. Ñaây laø yeát-ma laàn

thöù nhaát. (Laàn thöù hai, thöù ba cuõng noùi nhö theá). Taêng ñaõ baèng loøng cho Tyø-kheo Moã giaùp phaùp yeát-ma boû vieäc cöû toäi, vì Taêng ñaõ im laëng. Toâi ghi nhaän vieäc naøy nhö vaäy. Ñoù goïi laø tha-la-tha. ----------

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.